

антропогенного навантаження на земельні ресурси, що сталися останніми десятиліттями та впровадження в районі певних землеохоронних заходів.

Список використаних джерел:

1. Капінос Н. О. Окремі аспекти землевпорядного проектування збалансованого розвитку сільськогосподарського землекористування в межах територій територіальних громад, 2016. 158 с.
2. Кузін Н., Бойченко Р. Особливості використання земельно-територіального ресурсу Сумської області // www.irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64 > Vlnau_econ
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. № 413.
4. Третяк А. М. Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів та сільськогосподарського землекористування / А. М. Третяк, Р. А. Третяк, М. І. Шквар. К.: Інститут землеустрою УААН, 2001. 15 с.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

Перехожук С. В., Корнус О. Г.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Поширення інфекційних хвороб на території України є загальнодержавною проблемою, яка негативно впливає на демографічні показники, а саме є однією з причин смертності населення або ж інвалідності. Захворюваність на інфекційні хвороби є індикатором соціально-економічних проблем суспільства. Ці хвороби займають чільне місце серед причин передчасної смерті та у структурі тимчасової непрацездатності. За даними ВООЗ, смертність населення унаслідок інфекційних хвороб займає 2-ге місце у світі. Щорічно в Україні від цього виду нозологій гине до 20 тис. хворих [4]. У Сумській області, за даними медичної статистики [1], інфекційні хвороби займають перше місце серед причин тимчасової непрацездатності.

Метою статті є встановлення територіальних відмінностей захворюваності населення Сумської області на інфекційні хвороби та обґрунтування пріоритетних напрямів зниження рівня їх захворюваності.

У 2017 р. у загальноукраїнському рейтингу захворюваності населення на інфекційні хвороби, Сумська область посідала 21 місце [2]. Крім того, протягом 2005-2018 рр. в області поширеність інфекційних хвороб знизилася на 27%, а первинна захворюваність – на 23%. Станом на 01.01.2019 р. захворюваність населення регіону на інфекційні хвороби становила 1523,56 на 100 тис. осіб [1].

Динаміка загального рівня поширеності інфекційних хвороб протягом останнього десятиліття свідчить про поступове зменшення цього показника протягом 2005-2016 рр. та яскраву тенденцію до його збільшення протягом

2016-2018 рр. (рис. 1). Особливо суттєво збільшується поширеність сальмонельозних інфекцій, дифтерії, гострих інфекцій верхніх диханих шляхів.

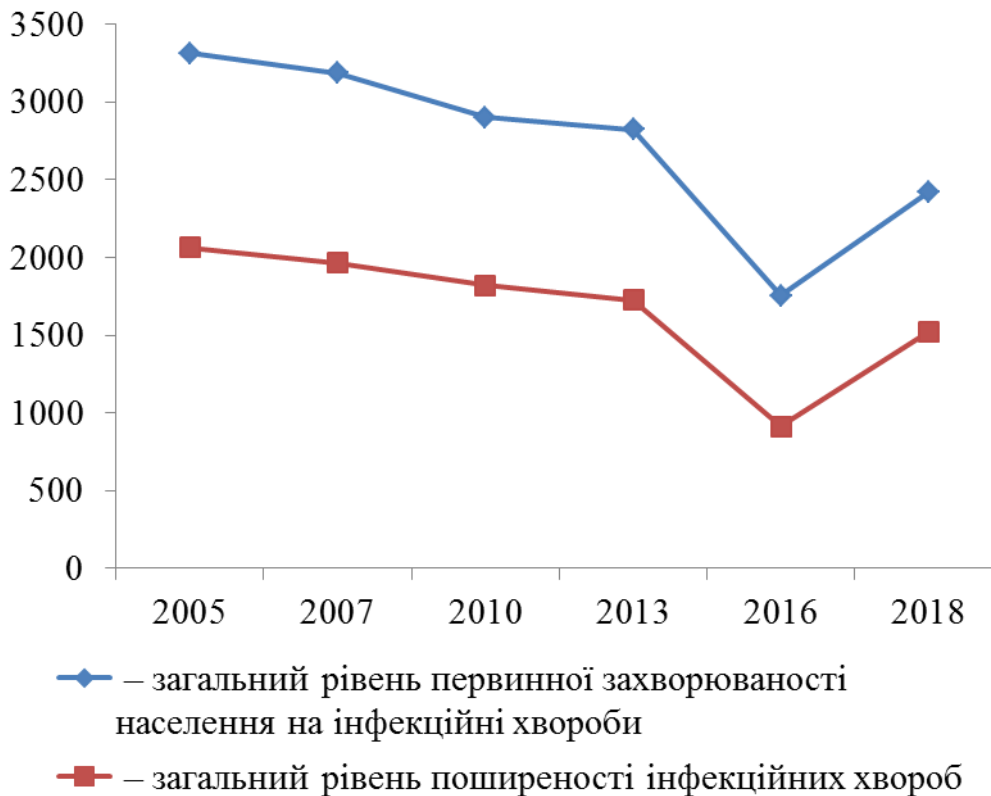

Рис. 1. Динаміка захворюваності та поширеності інфекційних хвороб серед населення Сумської області, випадків на 100 тис. осіб (побудовано за даними [1])

Щодо динаміки первинної захворюваності населення Сумської області, то є схожі з поширеністю коливання показників до 2016 р. з подальшим її збільшенням. Зростає первинна захворюваність таких хвороб як туберкульоз, вірусні гепатити, кір, гострі кишкові інфекції, грип та менінгококові інфекції.

Для групування адміністративних одиниць Сумської області за рівнем захворюваності населення на інфекційні хвороби, було виконано процедуру ранжування (рис. 2) та виділено райони високого, середнього та низького рівня захворюваності.

Глухівський, Кролевецький, Конотопський райони та м. Суми – мають високий рівень захворюваності (передусім на гострі інфекції верхніх дихальних шляхів, ВІЛ-інфекції) мешканців. З метою зниження захворюваності населення на дану групу хвороб, необхідне удосконалення виробничих та соціально-побутових умов життя населення, введення карантинних заходів, створення системи безперервного надання медичних послуг з профілактики та діагностики ВІЛ-інфекції, насамперед представникам груп підвищеного ризику інфікування.

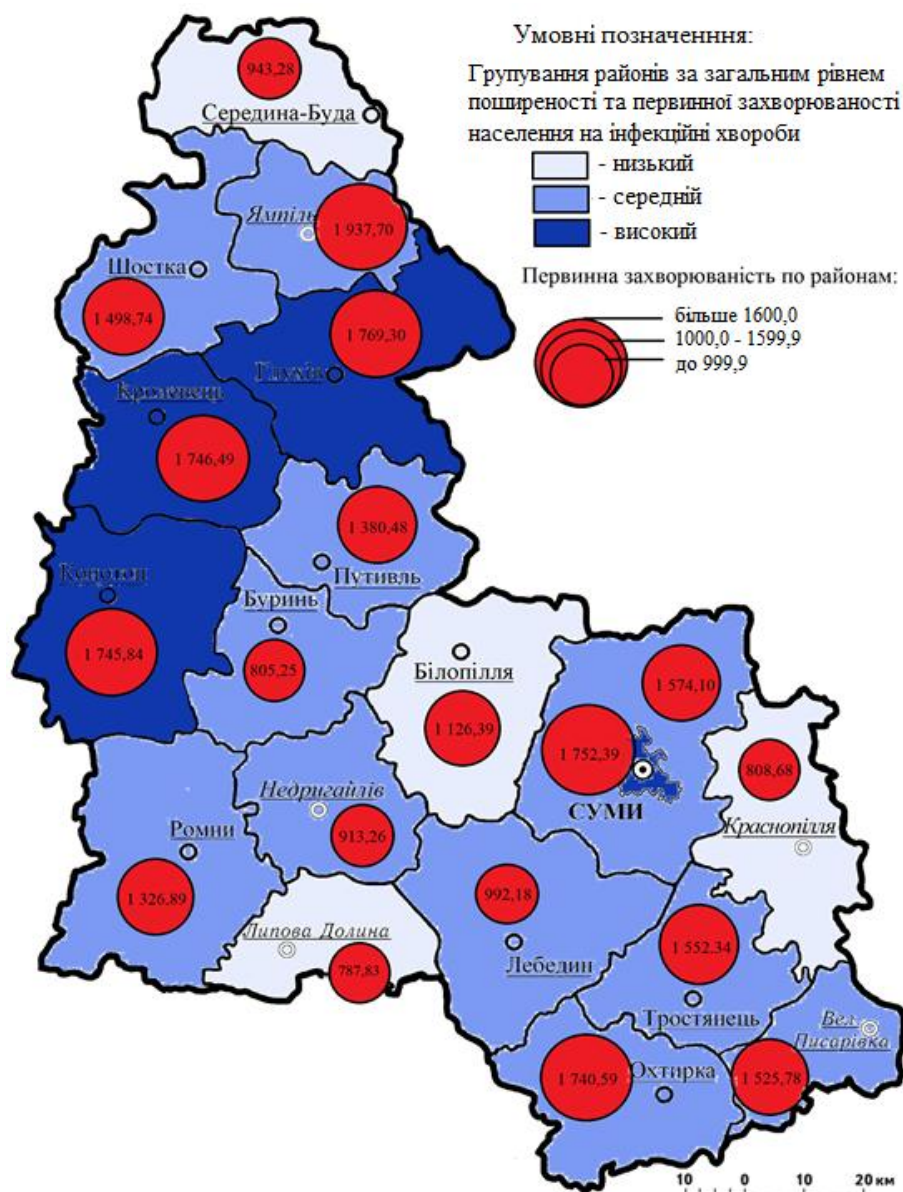

Рис. 2. Територіальні відмінності рівня загальної захворюваності та поширеності інфекційних хвороб серед населення Сумської області станом на 01.01.2019 р., випадків на 100 тис. осіб (побудовано за даними [1])

Середній рівень захворюваності жителів мають Ямпільський, Шосткинський, Охтирський, Троїчанецький, Великописарівський, Сумський та Недригайлівський райони. У цих районах спостерігаються найвищі показники захворюваності на хронічний вірусний гепатит С, туберкульоз, краснуху, ендопаротит. Пріоритетними напрямками зниження рівня захворюваності даної групи хвороб серед населення є проведення профілактичних флюорообстежень, санація джерел інфекції, вакцинація тощо.

Низький рівень захворюваності характерний для мешканців таких районів, як Середино-Будський, Білопільський, Липоводолинський та Краснопільський. Це райони з найвищими показниками захворюваності населення на сифіліс, вірусний гепатит В, кашлюк. Для зменшення захворюваності населення на

інфекційні хвороби в даних районах необхідно, перш за все, проведення санітарно-освітньої роботи, вакцинація, введення карантинів.

Висновок. Незважаючи на те, що в загальноукраїнському рейтингу Сумська область посідає 21 місце, інфекційні хвороби є широко розповсюдженою групою захворювань серед населення регіону з негативною тенденцією до збільшення загального рівня захворюваності протягом 2016-2018 рр. У розрізі адміністративно-територіальних одиниць регіону, найвищих рівень захворюваності на інфекційні хвороби мають Глухівський, Кролевецький, Конотопський райони та м. Суми, де рівень захворюваності вище загальнообласного показника, особливо на такі хвороби як гострі інфекції верхніх дихальних шляхів та ВІЛ-інфекції. Враховуючи те, що основним фактором, який визначає захворюваність населення на інфекційні хвороби є біотичний компонент (збудниками інфекційних хвороб є віруси, бактерії, пріони, найпростіші та продукти їх життєдіяльності), розвиток і поширення інфекцій, перебіг захворювань та їх наслідки визначаються також умовами зовнішнього і соціального середовищ. Основними пріоритетними напрямками зниження рівня захворюваності та поширеності інфекційних хвороб є раннє виявлення інфекційних хворих, своєчасна терапія, проведення систематичного вакцинування, лабораторний контроль та диспансерний нагляд хворих. Крім того, необхідне посилення уваги як регіональної, так і державної складових системи охорони здоров'я. Потребують розгляду питання забезпечення фінансових та кадрових ресурсів системи охорони здоров'я у районах з високими рівнями захворюваності на інфекційні патології. Вивчення тенденцій рівня захворюваності та поширеності інфекційних хвороб є необхідною умовою при розробці профілактичних заходів в області та для оцінки якості надання медичної допомоги мешканцям з інфекційними захворюваннями.

Список використаних джерел:

1. Довідник показників діяльності установ охорони здоров'я Сумської області за 2019 рік / Обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики м. Суми, 2018. 174 с.
2. Корнус О., Шищук В., Корнус А. Медико-географічний аналіз захворюваності населення Сумської області // *Часопис соціально-економічної географії*. Вип. 17 (2). 2014. С. 103-112.
3. Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д., Поцелуєв В. І. Регіональний профіль здоров'я населення Сумської області // *Регіон – 2017: стратегія оптимального розвитку: Матер. міжнарод. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 19–20 вересня 2017 р. X. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. С. 93-96.
4. Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д. Територіально-нозологічна структура захворюваності населення Сумської області : монографія. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 112 с.
5. Крамарєв С. О. Проблемні питання інфекційних хвороб в Україні // *Здоров'я України*. 2007. №2/1. С. 7-8.